

Hiparc de Nicea, un dels grans astrònoms de l'antiguitat (190 aC- 120 aC, Nicea)

Hiparc va néixer al voltant del 190 aC segurament a Nicea (actual Iznik, Turquia). No s'han conservat gaires dades biogràfiques seves però no hi ha dubte que va viure durant el segle II aC.

És un dels astrònoms més importants de l'antiguitat. Moltes de les seves observacions estan citades en el llibre l'Almagest de Ptolomeu. Se li atribueix l'invenció de l'astrolabi i potser també la d'un gnòmon portàtil (e predecessor del teodolit). Això no obstant, és un dels astrònoms de l'antiguitat de qui menys coneixem l'obra. Només s'ha conservat fins als nostres dies un text seu sencer: un comentari sobre Àrat de Soli i Èudox de Cnidos, que tracta sobre la predicció del clima a partir de les constel·lacions i l'astrologia.

També se li atribueix el primer catàleg estel·lar de la història que conté la posició de 850 estrelles. Gràcies a la classificació sistemàtica de les estrelles i a la utilització de coordenades eclíptiques, Hiparc va descobrir la precessió dels equinoccis, tot comparant les seves coordenades amb les registrades pels astrònoms anteriors Timocharis d'Alexandria i Arístil·los. Va mesurar un valor de la precessió de 45 segons d'arc per any, molt a prop del real (50,27 segons d'arc per any). A més la posició del punt àries la va trobar per l'observació d'un eclipsi total de Lluna prop dels equinoccis. A més va diferenciar entre l'any sideri i l'any tròpic, i en va mesurar la diferència de temps.

Així mateix, no hi ha dubte que Hiparc va establir models matemàtics dels moviments del Sol i la Lluna, probablement basats en excèntriques i epicles, perquè Ptolomeu ens en parla, però no va establir models per als planetes.

En el camp de la geografia, va ser el primer a dividir la Terra en meridians i paral·lels. En aquesta línia, va fer ús per primera vegada dels conceptes de longitud i latitud d'un lloc. A més, va intentar projectar fidelment la Terra esfèrica en un mapa en dues dimensions.

L'aportació més important de la seva obra va ser la de treure l'astronomia grega clàssica de les seves visions teòriques i idealistes i portar-la cap a la precisió i l'empirisme més exacte.

Va morir al voltant de l'any 120 aC. Sembla ser que va passar els últims anys de la seva vida a l'illa de Rodes.